

3.10.2017

TEM/1753/03.01.01/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Uusiutuvan sähkön kilpailutettava tuotantotukijärjestelmä

Hallituksen esityksen tavoitteena on luoda määräaikainen (2018-2020) teknologia-neutraali ja kustannustehokas kilpailutukseen perustuva tuotantotukijärjestelmä, jolla lisättäisiin Suomen uusiutuvaa sähköntuotantoa kahden terawattitunnin vuosituotannon verran.

EK pitää hallituksen tukijärjestelmältä vaatimia tavoitteita hyvinä. Tuotantotukijärjestelmä on välivaiheen ratkaisu ennen kuin EU:n päästökauppa ja sähkön markkinahinnat ohjaavat tehokkaammin energiajärjestelmän investointeja. EU:n valtiontukisäännöt edellyttävät tuotantotuen kilpailutusta ja tällä tavoin saadaan markkinaehtoisempi tukitason määrittäminen ja todennäköisesti ylitukien uhka pienenee. Uusiutuvan sähköntuotannon hankkeita on toteutettava edullisuusjärjestyksessä, jotta kustannustehokkuustavoite toteutuu.

Teknologianeutraaliusvaatimus ei kuitenkaan toteudu, kun vesivoima on jätetty järjestelmän ulkopuolelle. Myös CHP:n ehdot vaikuttavat niin kireiltä, ettei tehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistäminen tunnu olevan esityksen tarkoituksena. Kaukolämmön yhteydessä tuotettavan sähköntuotannon kannattavuus on heikentynyt viime vuosina tuetun uusiutuvan sähkön lisätessä tarjontaa ja alentaessa sähkön markkinahintaa. Jos kaukolämpö-CHP korvautuu enenevästi erillisillä lämpökattiloilla, on uhkana koko Suomen tehotasapainon ylläpitämisen vaarantuminen talven huippukulutusaikoina. CHP-tuotannon tulevaisuudesta olisi-kin käynnistettävä selvitys pikaisesti.

EK ei ole kannattanut uuden tuotantotukijärjestelmän käyttöönottoa, sillä se on markkinoille haitallinen yritystuki. Yritystukien karsimisesta keskustellaan paljon, joten uuden tuotantotukijärjestelmän käyttöönotto on vastoin tätä yleistä trendiä. Kun tuki on kuitenkin päätetty ottaa käyttöön, tulisi tukijärjestelmä suunnitella siten, että markkinoihin vaikutetaan mahdollisimman vähän. Tukijärjestelmien käyttöönoton jälkeenkin markkinahintasihtävin tulisi ohjata tuotantoa sekä investointeja erilaisiin tuotantolaitoksiin. Esitykseen valittu liukuvan ja kiinteän premion yhdistelmä ei kuitenkaan ota tätä huomioon parhaalla mahdollisella tavalla. Valittu pre-

Mikael Ohlström

3.10.2017

miomalli tukee tuotantoa sitä enemmän, mitä enemmän siitä on tarjontaa eli päinvastoin kuin mitä markkinahintasiignaali ohjaa. On erittäin tärkeää, että premiomalliin on säädetty 30 euron/MWh viitehintaa ja että negatiivisten sähkönhinnan ajoilta ei makseta tukea.

Mitä enemmän energiajärjestelmää rakennetaan ja tuetaan markkinahintasiignaleista riippumatta, sitä enemmän tulee painetta tukea jotain muuta järjestelmän osaa (esim. kapasiteettimekanismit, kysyntäjoustoratkaisut, varastointiratkaisut), koska markkinahinta ei muodostu aidon kysynnän ja tarjonnan perusteella. Siksi ensi vuosikymmenellä EU:n neljännellä päästökauppaudella ei enää tule ottaa uusia päällekkäisiä tukia käyttöön. Nykyisen syöttötariffin ja lausunnolla olevan tuotantotukijärjestelmän 'hännät' jatkuvat kuitenkin aina vuoden 2030 tienoille aiheuttaen yhteensä muutaman sadan miljoonan vuosikustannukset. **Uuden tuotantotukijärjestelmän tukiaika tulisi lyhentää 8 vuoteen ehdotetusta 12 vuodesta**, jottei sähkömarkkinoiden vääristyminen jatku jopa 2030-luvulle saakka ja myös koska teknologian kehittyminen on nopeaa ja vaikeasti ennustettavaa.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka

Jouni Hakala
Johtaja